

KINNITATUD

RMK juhatuse liikme
17.09.2013. a käskkirjaga
nr 1-5/215

Töökorralduslik juhend „Poollooduslike koosluste taastamine ja hooldamine“.

Käesolev juhend reguleerib RMK poolt poollooduslike kooslusi sisaldavate maatükkide kasutusse andmist, poollooduslike koosluste hooldamist, taastamiseks vajaliku raie korraldamist ja raiutud metsamaterjali ning energiapuidu turustamist.

MÕISTED

Eritingimused – poolloodusliku koosluse taastamiseks ja hooldamiseks maarendilepingus kehtestatud tingimused.

JRO – õigusvastaselt võõrandatud maa, mis on jätkuvalt riigi omandis. JRO ajutist kasutusse andmist korraldavad maavalitsused. JRO alal kasvav puit kuulub RMK-le ja JRO alade raiet korraldab RMK.

KA – Keskkonnaamet

LKO - RMK looduskaitseosakond

LKT – RMK looduskaitsetalitus

Maahooldaja – Maavalitsusega sõlmitud ajutise maarendilepingu alusel poolloodusliku koosluse hooldaja JRO maal.

Maarendileping – leping kestusega kuni 10 a, mis sõlmitakse RMK metskonna ja rentniku vahel eesmärgiga hooldada kasutusse antaval maatükil esinevaid poollooduslike kooslusi.

Maatükk – poollooduslikku kooslust sisaldav osa katastriüksusest, mis antakse kasutusse.

Metskond – RMK struktuuriüksus, kes sõlmib rentnikuga maarendilepingu RMK hallatava maatüki kasutusse andmiseks.

PLK – poollooduslik kooslus, mille taastamine ja hooldamine on prioriteetne looduskaitseline tegevus.

PLK taastamine – poolloodusliku koosluse taastamiseks tehtav tegevus, mis seisneb roostiku tõrjumises, mätaste ja puittaimestiku purustamises ja puittaimestiku raies, eesmärgiga asuda PLK-d hooldama.

PLK hooldamine – poollooduslike koosluste säilimiseks tehtavad tööd, mis seisnevad PLK-d sisaldava maatüki niitmises ja/või karjatamises.

PRIA – Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet

Puittaimestiku purustamine – maapinnast 10 cm kõrgusel kuni 5 cm läbimõõduga puittaimestiku purustamine jäätmaaniiduki või muu põllumajandusmasinaga, mida teostab rentnik/maahooldaja.

Rentnik – RMK hallataval maal maarendilepingut omav isik, kes peab tagama maatüki nõuetekohase hooldamise seal esinevate poollooduslike koosluste säilimiseks.

VK – Virtuaalkontor - Maa-ameti poolt hallatav rakendus RMK, Maa-ameti ja maavalitsuste maarendilepingute ruumi- ja tarkandmete kuvamiseks, millele on ligipääs RMK, Keskkonnaameti, Maa-ameti ja PRIA volitatud töötajatel.

RITA – RMK GIS rakendus

1. KASUTUSSE ANDMISE EELTÖÖD

- 1.1 KA sisestab VK-sse lepingu ettepaneku, sh kasutusse antava maatüki piirid ja eritingimused PLK hooldamiseks.
- 1.2 LKO looduskaitse spetsialist kontrollib üle KA sisestatud lepingu ettepaneku ja vajadusel korrigeerib kasutusse antava maatüki piire, samuti kontrollib üle lõppenud PLK maarendilepingud ning tagab, et oma piirkonna kohta on VK-sse sisestatud PLK maarendilepingute ettepanekud (maatükkide piirid ja eritingimused), tegevuse tähtaeg 01.02.
- 1.3 LKO looduskaitse spetsialist hindab PLK taastamisega seotud puittaimestiku raievajaduse ja hinnangulise raie mahu ning määrab maatükid, kus RMK võtab maarendilepingu sõlmimisel puittaimestiku raiekohustuse, mis täidetakse 3 aasta jooksul, hindamise tähtaeg 15.03.
- 1.4 Maatükkide nimekirja, kus RMK korraldab PLK taastamiseks vajalikud puittaimestiku raie tööd, sisestab LKO kaitsekorraldus spetsialist DHS-i sarja 3-1.2 ja saadab viitega asjaspepuutuvatele metsaülematele ja LKT juhatajale.
- 1.5 RMK võtab PLK taastamiseks vajaliku puittaimestiku raie läbiviimise kohustuse mõlema järgneva tingimuse olemasolul:
 - 1.5.1 raiutava likviidse puidu kogus ületab 30 m³;
 - 1.5.2 maatükile on olemas juurdepääsutee ja raiutud puit on võimalik välja vedada.
- 1.6 LKO kaitsekorraldus spetsialist teeb korra kvartalis päringu riigi omandisse jäetud ja RMK-le haldamiseks üleantud PLK-d sisaldavate katastriüksuste väljaselgitamiseks.
- 1.7 Lisandunud katastriüksustel asuvate PLK-de kasutusse andmiseks teevad LKO looduskaitse spetsialistid jooksvalt vajalikud eeltööd, sh maatüki piiride ja eritingimuste sisestamine VK-sse ning raievajaduse hindamine ja teavitavad sellest metskonda.

2. KASUTUSSE ANDMINE JA METSA KORRALDUS

- 2.1 PLK maatükkide kasutusse andmise korra sätestab RMK juhatuse liige oma käskkirjaga.
- 2.2 Metskond muudab sõlmitud maarendilepingute staatuse VK-s ettepanekust, kehtivaks lepinguks järgnevalt:
 - 2.2.1 valib VK rippmenüüst lepingu staatuseks „kehtiv“ ning salvestab;
 - 2.2.2 valib maatüki VK-s uuesti ning sisestab maarendilepingu olulised andmed.
- 2.3 Metskonna sõlmitud maarendilepingute DHS-i jaotuskavas on automaatselt LKO looduskaitse spetsialist ja kaitsekorraldus spetsialist, maakorraldustalituse maakasutuse spetsialist, kinnisvara osakonna kinnisvara arvestus spetsialist ja finantsosakonna raamatupidaja, kes koostab rentnikele arved.
- 2.4 LKO kaitsekorraldus spetsialist esitab metsakorraldustalituse juhatajale tellimuse metsakorralduse läbiviimiseks kasutusse antud PLK maatükkidel, kus taastamiseks on vaja teha raie.
- 2.5 Metsakorraldus viiakse läbi jooksval aastal vastavalt kehtivale metsa korraldamise juhendile.

3. PUITTAIMESTIKU RAIE KORRALDAMINE

- 3.1 PLK taastamiseks tehtava puittaimestiku raie üldised kvaliteedinõuded:
 - 3.1.1 puittaimestik diameetriga üle 5 cm mõõdetuna 10 cm kõrgusel maapinnast peab olema raiutud, väljaarvatud puud, mille säilitamine on ette nähtud lähteülesandes;

- 3.1.2 kändud peavad olema lõigatud nii madalalt kui võimalik, kändu kõrgus ei tohi olla kõrgem kui 10 cm maapinnast;
- 3.1.3 raidmed läbimõõduga üle 5 cm ja pikemad kui 50 cm peavad olema maatükilt ära veetud, põletatud või purustatud;
- 3.1.4 raietöödel tuleb vältida mullakahjustusi.
- 3.2 Raie korraldamise aluseks on RMK poolt sõlmitud maarendilepingus RMK-le võetud puittaimestiku raiekohustus või rentniku/maahooldaja poolt esitatud taotlus raieks (LISA).
- 3.3 Rentniku/maahooldaja poolt esitatud taotluse salvestab metskond DHS-i, loob olemasoleva maarendilepingu puhul DHS-s lihtseose lepingu ja taotluse vahel ning saadab taotluse DHS-i viite LKO looduskaitse spetsialistile.
- 3.4 Raiekohustusega PLK maatükil hinnatakse raievajadus ja – maht enne maatükkide kasutusse andmise konkursi väljakuulutamist (vt p 1.3).
- 3.5 Raiekohustusega PLK maatükil LKO looduskaitse spetsialist hindab, kas PLK taastamine on lubatud ja vajalik, vajadusel konsulteerib KA maahooldusspetsialistiga ja annab rentnikule/maahooldajale teada, kui raie antud kohas pole vajalik või piisab ala taastamiseks puittaimestiku purustamisest.
- 3.6 LKO looduskaitse spetsialist koostab taastamiseks vajaliku puittaimestiku raie lähteülesande, sh raiutava puidu hinnanguline maht, täpsustab PLK piirid ja tähistab raieala piirid, vastavalt eraldise raieks ettevalmistamise korrale (RMK juhatuse liikme 28.02.2013 käskkiri nr 1-5/39).
- 3.7 LKO looduskaitse spetsialist täpsustab lähteülesannet koostades, kas p 3.5 nimetatud juhul on rentnik/maahooldaja nõus ise raiuma ja puidu ostma.
- 3.8 LKO looduskaitse spetsialist lisab lähteülesandes rentniku/maahooldaja kontaktandmed.
- 3.9 LKO looduskaitse spetsialist sisestab lähteülesande DHS sarja 3-1.52 ja lähteülesande DHS-i viite looduskaitsetööde tabelisse (X:\LKO\Looduskaitsetööd\looduskaitsetööd_AAAA¹) ning saadab DHS-i viite metskonnale.
- 3.10 Metskond koostab RITA-s raie kava. Raieliigiks valitakse raadamine.
- 3.11 Metskond esitab KA-le raie kohta metsateatise.
- 3.12 KA-st metsateatisele lubava või keelava vastuse saamisel saadab metskond DHS-i viite LKO looduskaitse spetsialistile.
- 3.13 LKO looduskaitse spetsialist annab lubava metsateatise puhul lähteülesandega raie korraldamiseks LKT-le.
- 3.14 LKT tööjuht korraldab raie RMK vahenditega või annab raie korraldamise õiguse rentnikule/maahooldajale.
- 3.15 Juhul, kui raie korraldab RMK, siis LKT tööjuht teavitab rentnikku/maahooldajat kavandatud raie tegemise ajast, kooskõlastab puidu ladustamise kohad ja väljaveo tähtaja, karjatatava PLK korral suhtleb rentnikuga, et karjaaed tööde ajaks raie kohalt eemaldatakse.
- 3.16 Juhul, kui raie korraldab rentnik/maahooldaja, siis LKT määrab raie tegemise aja ja kokkuveo tähtaja, puidu ladustamise kohad ja väljaveo tähtaja ning sortimendi kvaliteedinõuded.
- 3.17 LKT tööjuht teatab raie lõppemisel LKO looduskaitse spetsialistile, kes hindab töö kvaliteeti ja pretensioonide puudumisel võtab töö seirearuandega LKT-lt vastu.
- 3.18 LKO looduskaitse spetsialist salvestab seirearuande DHS-i sarjas 3-1.52.

¹ AAAA on jooksva aasta aastaarv väljendatud neljakohalise numbrina.

- 3.19 LKO looduskaitespetsialist koostab teatise RMK poolt korraldatud raietööde lõpetamise kohta ja edastab selle rentnikule/maahooldajale.
- 3.20 LKO looduskaitespetsialist salvestab raietööde lõpetamise teatise DHS-i sarja 3-1.52 seirearuande lisana ja saadab DHS-st viite metsaülemale.
- 3.21 Metskond lõpetab RITAs raie kava.
- 3.22 Peale raie kava lõpetamist määrab metsnik-metsakorraldaja PLK kõlviku metsamaast rohumaaks.
- 3.23 Juhul, kui RMK ei suuda puittaimestiku lepingujärgset raiekohustust tähtaegselt täita, siis koostab LKO looduskaitespetsialist ettepaneku raie tähtaega pikendada või maarendileping lõpetada, mille metskond saadab rentnikule.
- 3.24 Kui rentnik nõustub raietööde tähtaega pikendama, siis vormistab metskond selle maarendilepingu muudatusena.
- 3.25 Kui rentnik ei nõustu raietööde tähtaega pikendama, siis lõpetab metskond maarendilepingu ennetähtaegselt.
- 3.26 Puit peab olema kokkuveetud vahelaoplatsile, kuhu on võimalik juurde pääseda metsaveoautoga.
- 3.27 LKT moodustab MIS-is eraldi vahelaod metsamaterjalile ja energiapuidule, hindab puidu kogused ja annab vahelao üle järgmiselt:
 - 3.27.1 Energiapuidu energiapuidulogistikule;
 - 3.27.2 Metsamaterjali regiooni logistikule.

4. RAIUTUD PUIDU TURUSTAMINE, KUI RAIE KORRALDAB RENTNIK/MAAHOOLDAJA, KES SOOVIB PUITU OSTA

- 4.1 Rentnikule/maahooldajale müüb RMK puitu nn kättehinnaga, ehk RMK poolt kinnitatud vahelao hinnast arvestatakse maha RMK poolt kinnitatud raie- ja kokkuveo hind.
- 4.2 Puidu vahelao hinna kinnitab RMK puiduturustusosakonna juhataja lähtudes harilikust väärtusest.
- 4.3 Raie- ja kokkuveo hinna kinnitab RMK juhatuse liige lähtudes harilikust väärtusest.
- 4.4 Rentnik/maahooldaja teatab LKT tööjuhile, kui puit on kokkuveetud.
- 4.5 LKT tööjuht hindab kokkuveetud puidu koguse, kuid ei moodusta MISis vaheladu.
- 4.6 LKT tööjuht teatab puidu koguse ja rentniku/maahooldaja kontaktandmed turustusspetsialistile, märkides ära, et raie korraldas rentnik/maahooldaja.
- 4.7 Turustusspetsialist teeb müügipakkumise, mille alusel rentnik/maahooldaja puidu eest tasub ja teavitab müügiraamatupidajat.
- 4.8 Müügiraamatupidaja koostab raha laekumisel müügiarve ja saadab turustusspetsialistile.
- 4.9 Turustusspetsialist teatab LKT tööjuhile laekumisest ning saadab rentnikule/maahooldajale müügiarve.
- 4.10 LKT tööjuht annab rentnikule/maahooldajale loa puit välja vedada.

5. PLK HOOLDAMISE SEIRE

- 5.1 PLK hooldamise seiret viib läbi LKO looduskaitespetsialist, kes hindab kas PLK maatükk on hooldatud vastavalt maarendilepingus sätestatud eritingimustele.
- 5.2 Seirevalimisse võetakse PLK maatükid:
 - 5.2.1 millele pole taotletud hooldamis- ja taastamistoetust;
 - 5.2.2 millel PRIA /KA kontrollide käigus on leitud rikkumisi;
 - 5.2.3 millel RMK seire käigus on eelneval aastal leitud rikkumisi;
 - 5.2.4 mille puhul on põhjendatud kahtlus, et hooldamistingimusi ei täideta.

- 5.3 LKO looduskaitespetsialist viib oma piirkonna PLK seire läbi 31.10. ja esitab selle LKO kaitsekorraldusspetsialistile.
- 5.4 Kui LKO looduskaitespetsialist leiab, et PLK pole hooldatud vastavalt eritingimustele, siis koostab ta selle kohta märgukirja ja saadab rentnikule.
- 5.5 LKO looduskaitespetsialist salvestab märgukirja DHS-i sarjas sarjas 3-1.12, loob DHS-s lihtseose märgukirja ja maarendilepingu vahel ning saadab DHS-st viite metsaülemale ja LKO kaitsekorraldusspetsialistile.
- 5.6 LKO kaitsekorraldusspetsialist koostab PLK seire koondaruande, mis salvestatakse DHS sarjas 3-1.14, tähtaeg 05.11. Koondaruanne esitatakse tutvumiseks metskondadele, RMK juhatuse liikmele ja Keskkonnaametile.
 - 5.6.1 Metskondadele esitatakse tutvumiseks ka Keskkonnaameti poolt jooksva aastal RMK maadel läbiviidud PLK hooldamise- ja taastamise kontrolltoimingute aruanne.
- 5.7 Teise järjestikuse rikkumise puhul teeb kaitsekorraldusspetsialist metsaülemale ettepaneku lõpetada PLK maarendileping ennetähtaegselt ja PLK maatükk uuesti kasutusse anda.

LISA: PLK raie taotluse vorm

PLK raie taotlus.docx